

teszi azt, aki ehhez a „női” eszközhöz nyúl, s egyúttal megerősíti a nagytiszteletű úr negatív vélekedését a *női kromoszómákról*. A megadás gesztusa sikeresebb, s általában a viszonyok konszolidálódásához vezet, *hát én azt mondtam, én nem csak mint presbíter tudom szolgálni az egyházat, ez a Jóisten kegyelme, ha úgy hozza a sors, akkor nem leszek presbíter...* Ez az attitűd éppúgy, mint az *én már tudomásul veszem, hogy az életben sok mindent nem kell megértenem* álláspontja kitér a konfliktusok elől, hozzájárul az adott hatalmi viszonyok, mindenekelőtt a lelkészek megingathatatlan tekintélyének megszilárdításához. Ez a világ, úgy hiszem, férfivilág, amely az asszonyoktól lemondást, a tradicionális szerepekhez való alkalmazkodást, önmaguk vágyainak elfojtását kívánja meg. S az asszonyok ezt, hisz mindannyian megtanulták, végső soron megteszik. Vigaszként ott a hit, a Biblia, a lélek csendes visszahúzódása.

A kakas. A református közéletben részt vevő visszahajló nők némelyike számára szinte feloldhatatlan belső konfliktust okoz az az ellentmondás, melyet hitük alapelvei – az egyházi törvény is azt mondja, hogy *a konfliktusokat el kell szeretetben hordozni* – és ama tapasztalatuk között éreznek, hogy az egyházon belüli viszonyok hatalmi viszonyok, érdekkonfliktusokkal, gyakran kemény, szeretetlen harcmóddal. Ezt a nehéz belső konfliktust intellektuálisan föl lehet ugyan oldani annak folyamatos tudatosításával, hogy a hit és az egyház két különböző dolog, hogy a hit legitim képviselői *is csak emberek*, a konfliktus mégis folyamatosan újratermelődik. Nagy a lelkészek hatalma a lelkek felett, s e hatalom leghatásosabb eszköze az az érzelmet mozgósító, moralizáló nyelv, amelyet a tehetséges igehirdető érinthetetlen és lenyűgöző egésszé tud kerekíteni. Egy olyan hasonlat, amely a református egyházat *beteg édesanyjának* nevezi, akit *elhagyni gerinctelen, hitvány dolog*, éppen azért tud nagy erővel hatni a visszahajló asszonyok lelkére, mert visszahajlók, kicsit rossz lelkiismerettel, bűnbánattal, akik, bármilyen erős is a hitük, úgy érzik, a templomban a hátsó padokban van a helyük. De hát az a kakas ott, a torony tetején, az is Péter árulására, a bűnös emberek esendőségére és gyarlóságára int immár egy évszázada!

Szuly Gyula

JÖN A DAMASZKUSZI ÚTRÓL

Saulus megkövezne újra,
Paulus a békés kezét nyújtja.
Én őt Filippinél várom,
ő meg visszanéz Damaszkuszra.

Saulus felett győzelmes Paulus
megtért, a valaha hitetlen,
így már akármelyik igaznál
Urunk előtt még kedvesebben.

– Tudja, hogy kenyeret vetek rá,
és nem kiáltom: Te vagy Saulus!
– híven üdvözlöm őt igaznak,
higgye csak, hogy a rossz emlékek
engem immár nyugodni hagynak.

Hadd higgye ezt – míg felélesztem
ami valaha düh volt bennem,
nem engedem elpárologni,
köznapi szürkeségbe fúlva
elillanni a nagy melegben,
eltörpülni vagy tönkrehúlni
már gyengülő emlékezetben.
Beforrtnak a sebeim régen?
Gubbasztok én minden sebemben.

Ő tette azt, hogy nem vagyok már
jámbor se, mint eddig voltam,
miatta lett, hogy megromoltam
s nem bocsátottam meg magamnak
azt, hogy neki meg nem bocsátok
s nem tudom már, hogy az ő bűnét
vagy a magamét kell-e látnom
a megbocsáthatatlanabbnak.
Milyen áldás származik rám
szent kézből, mely a követ dobta?
Világraszóló mozdulatból
emelkedik elém az ostya.

Nem tenne ő már sohse rosszat,
csak engem kövezne meg újra,
Filippinél találkozunk, vagy
itt a széllébélt szobámban
legalább meleget ad addig;
ezen a sarkvidéki tájon
felgőzölgő j e l e n a múltja.